

مجموعه ادبی و سیاسی

❁ ادبی و سیاسی رسالهٔ اسبوعیه در ❁

۳۱ نجی سنه

۲۴ شعبان ۱۳۳۰

❁ پنجمین شماره ❁

جلد: ۱۵ - جزو: ۱۵۸

ژان ژاق روسونک تدقیق مسلك و آثارى

محررى :
نعميل فاكه

(ايکى يوزنجى سال تولدى مناسبتيله)

ژان ژاق روسونک ايکى يوزنجى سنه تولدى مناسبتيله کين حزينان افرنجينک يکرى سکيزندن پدا ايله اوتوزبنه قدر بارسده رسمى و غير رسمى برچوق مراسم تدکاريه واحتراميه اجرا ايلديکي کي، فرانسجه رسائل موقوته و نشریات يوميه ناک مان جله سيده روسويه دائر تنقيدات و تدقيقاتى، و يا مدائح و تقدیراتی شامل برچوق مقاله لر، بندلر اعلان ايتشلردر .

بو اديب حکيمک کذران حياتى، آثارى و متروکات فکريه سينک گرک زماننده ، گرک ادوار متعاقبه دم اجرا ايلديکي تاثيرات يکيدن يکي به موضوع بحث اولدى . و شمدیکی فرانسه ناک اصحاب عرفان و تمیزدن معدود برخيلی ارباب قلمی هپ روسونک تدقیق حیات و آثارى ناطق بیوک بیوک جلدلر تالیف و نشر ایلدیلر . والحاصل اون پش یگری کونی تجاوز ایتیان برمدت ظرفنده روسويه دائر بیوک کوچوک ساحه انتشاره چيقاريلان آثار قلبيه اوقدر چوقدر، که بونلری مطالعه به دکل بر دفترى طومغه بيله يتيشيله من دبنسه مبالغه به محول اولمايليدر .

بو قدر نشریات آرمه سنده ایسه، اساساً روصو حقنده تبعات مخصوصه ده بولنماش اولانلر ایچون بو حکیم یمدانینک مسلیکله آمار قلبه سنک ماهیت و تأثیرات حقیقه سنه دائر جدی و عمیق و خصوصاً بیطرفانه بر فکر ایدتمکده کی مشکلات محتاج ایضاح دگلدر . هله فرانسه ده شئون و مسائل متداوله و ملیه ناک الی مهلرندن الی ناپیزلرینه قدر کافه سنه وسیله حل و مداخله بولان سیاسیاتک، روصو حقنده اجرا ایدیلان مراسمی ده ترویج اغراض و احتراصاته آلت اتخاذ ایتش اولسی بومشکلانی بر قاندها آرتدیرمشدیر . رهبان گروهنه طرفدار و یا محافظه کار قلله شهرتشار فرقه و مسالک منسوبینندن (مورس بارررس) ، (ژول لومستر) و یا (پول بورژ) گپی ادبا و سائر افکار مخصوصه سالکانی اولان اصحاب قلم روصونک قدر و مرتبه سنی، ابنای بشره اولان خدمتانی ممکن اوله بیلدیگی قدر تنزیل و مؤاخذه ده بولندقدن بشقه کندیسنی اوصاف غلیظه و مستهجنه ایله یاد و توصیفدن بیله گپور طور مدیلر .

بوگا مقابل روصونک ایکی بورنجی سال تولدینی ، ذکر جیلنه وسیله اتخاذ ایدن ارباب حکومت ایله بر جوق خصوصی قونفراسلر، شنلکر ترتیب ایدن تقدیر کارانی ده شه احتیاسات احتراصیه نتیجه سی اوله رق ، مشارالیه حقنده مبالغات شرقیه بی گیروده بر افه حق مرتبه افراطده مدح و ثنالرده بولندیلر . خلاصه بر طرف ، تقدیر آئنده افراطک صوگ درجه سنی بولدی ، مخالف طرف ده بالعکس انتقادات آئنده تفریطک اسفل درکاته قدر دوشدی . اساسی بویه احتراصات و اغراض سیاسیه ناک محصولی مطالعات و تدقیقات تشکیل ایلان نشریات آرمه سنده بیطرف قللری و نفوذ نظر و استقلال افکار لری طبعی ایدی . مع مافیه یونشریات صرمه سنده بیطرف قللری و نفوذ نظر و استقلال افکار لری ایله معروف بعض ارباب قلم ده گورلمشدرکه بو میانده (نیمیل فاگه) ناک روصو حقنده کچن سنه دن بری نشر ایتدیکی آمار ایله مؤخرأ یازدیغی بر مقاله بالخاصه ذکره شایاندر .

(نیمیل فاگه) مقدما بعض مقالاتنی ترجمه صرمه سنده ده سویلدیگمز اوزره فرانسه ناک محررین و منتقدینی آرمه سنده ، بعض غریب مطالعات و نقاط نظرینه رغماً ، اک زیاده سلامت فکر و محاکمه ، احاطه و وسعت نظر صاحبی اولقله معروف ایکی اوچ ارباب قلدن بریدر . سیاسیانده مسلکی جمهوریت طرفدار لیدر . فقط صوگ درجه ده حریت و استقلال افکار ی حائز بولندینی جهته الیوم فرانسه ده ، موقع اقتدار و اقبالده اولان و باشلیجه وصف ممیزی ، منسوبین و طرفدارانی هر درلو سؤاداره و استعمار لری و یا عدم لیاقت و کفایه لر بیه برابر انعام و الطافه غرق ایتمکدن عبارت بولنان (رادیکال) فرقه سیله آئندن متشعب فرق سائرمه ناک مسلک و اجرا آئندن عادات متغیر و بناء علیه کندیلرندن تمامیه متباعددر ؛ حتی اکثر آمار و محرراننده زمانه ارباب حکومتنی هدف انتقاد و اعتراض ایتمکدن چکنمز . مشارالیه ک جمهوریت پرور لکده کی مسلکی بحق تعریف ایدمک ایستنیلیرسه « محافظه کارلق » ایله توصیف اولنه بیلور . فقط بالاده ده سویلدیگمز اوزره اک بیوک

خاصه مى افكارنده حریت و استقلال و محاکماتند التزام حقشناسى اولدينى جهته حق واصابت ، معارضلرندده اولسه آنى تسليم ايتك وسقامت و طرفكبرى الكيشين هم فكر ومسلكى بولنالردن ده صدور ايلسه درحال كنديلرني شدتله مؤاخذه ايتك خصائلنك اك كزیده لرندندر . ايسته بو مزياتى اعتباريله در، كه روسو حقيده بالاده كي عنوان ايله نشر ايلديكي مقاله، اك مصيب و بى طرفانه مطالعاتى حاوى مقالاتدن عد اولنه بيلير . بزده بوندن طولاني مقاله مذكورى بى - مشارالیهك فرانسجه اسلوبنده كي طور مخصوصدن متولد صعوبته رغمأ - ممكن مرتبه درست اوله رق بالترجمه ارباب مطالعه نك نظرگاه استفاده سنه وضع ابدیوروز .

پارس ، ۱۵ تموز ۱۹۱۲

وليد

ژان ژاق روسو ، عالم انسانيتك شمدي به قدر يتشدريدكي متفكرينك اك واسع القريحه اولانلردن و بونكله برابر اك بيوك شاعرلردن بريد . بوساحب دهانك خطيئاتى و حتى جنايتارى بيله - كه اساساً بونلر كنديسندن زياده بر بشقه قادينك اثر ايقاعيدر - بو ايكي نقطه نظر دن مشارالیهك حقنى تسليم ايتمكه مانع اولامليدر . مع مافيه ، شوكونلرده روسونك توقير و تجيل نام بلندي ايله اشتغال ايدلسندن بالاستفاده بنده منشى نادره زانك جف - القلم ستايشخوان مزيات ادبيانه مى اولمق نيتنده دكلم . بن يالكز مشارالیهك كرك له و كرك عليهنده دوشونديكرمى بوراده تلخيص و اجمال ايدم جكم .

روسو ، جمله اختصاصاتنك اك مهملرندن اولان (سوسيولوژى) يعنى (مبحث الجمعيات بشريه) نقطه نظر دن ايكي جهتي جامعدر . اول امرده طوغريدن طوغرى به بر (سوسيولوژى) منسوبنه خاص افكار صاحبيدر . ايكنجى درجهده ايسه بر سياسى كې دوشنور و اداره لسان ايدر .

بنم رأى و مطالعه مه نظراً روسونك (سوسيولوژى) نقطه نظر دن افكارى تماماً مصيب و موافق عقل سليمدر . فى الحقيقه مشارالیه بر (سوسيو - لوژى) عالمى كې دوشنديكى زمان ترقى نك موجوديته ، و مدنيت دينلان

شیك بر ترقی عد ایدلسی لازم گله جكنه ایناغاز و مدینتك بر نوع خسته لق
 كبی تلقی ایدلسی ایجاب ایلدیکنه قائلدر. روصو بویه دوشمنكده، هیچ اولمازسه
 انسانلری، اشیا و موجوداتدن اخذ ایتدكلی خط و نفعی بر قات دهه
 آرتدیرمق ایچون یگیدن یگی به اسباب و وسائط ایجاد و ایلادینه سوق ایدن
 فعالیت آتشین اعتباریله حقلیدر؛ چونكه حد ذاته بواختراعات جدیده
 انسانلر ایچون یگی برر سائق آلام و اضطرابات حالی آلدینی جهته
 فعالیت مذکوره بر مرض مهلكدن بشقه برشی عد ایدله مز. روصونك
 بو طرز محاکمه دن چیقاردینی نتایج ایسه سادگی حیاته، حیات روستائی به و یا هیچ
 اولمازسه طایفه حیاته عودت ایتكدن، حظوظ و اذواق بسیطه به، غایت صاف
 و تزیه اخلاقه رجوع ایلكدن عبارتدر. ایشته روصو بوشرائطی اکتساب
 ایدن بر ملتك بحق احراز حریت ایله جکی، محال الغلبه بر قوته نائل اوله جنی
 ذهابنده بولنیور؛ مشارالیهك بومطالعهنك عدم اصابتی ادعا ایتك ایسه
 بر آز مشكلجهدر.

روصونك سیاسی نقطه نظر دن افكار و اعتقاداته كلنجه، تألیف و تأویلی
 بلکه قابل اولان و فقط هر حالده حل و فصلنه چالیشمق یكدده کار عاقل بولنمیان
 ضرب بر تضاد و تناقض نتیجه سی اوله رق، « طرفدار فردیت = individua liste »
 اولان اقادیب حکیم، حکومتك حاکمیت مطلقه صاحبی اولسی، مدهش
 صورتده ظلم و استبداد ایله متصف بولنسی، افرادك حریت شخصیه لرینك
 كاملاً نزع ایدلسی (۱)، خلاصه بر نوع (ژاقو پنینزم - jacobinisme)

(۱) روصونك، هر هانکی شكلده اولورسه اولسون مقام حکومتك حاکمیت
 صاحبی اولسنی تنسیب ایتمیسندمه کی اصابت نظری - رأی عاجزانه مزجه - مرتبه -
 بدهتمه در. بو حاکمیتدن مقصد ایسه، روصونكده ترویج ایلدیکی وجهله ملتك
 خیرینه، سلامتته مصروف بر حاکمیت، یعنی استبداد منوردر. تاریخ ملل و اقوامه
 و از جمله مملکتزده الیوم جاری اولان احواله شویله بر نظر تدقیق عطف ایدلر
 روصونك بونظریه سنده کی طوغریلمی تصدیقه تردد ایلر لظن ایدرز. للمترجم

يعنى « يگچيريلكك » (۱) حكمرما اولمى رآى و مطالعه سنده در . ايسته بوندن طولاييدر، كه روسو ، فرانسه اختلال كيپرنيك غايت مصيبت آور بر يول طومعه سته سبب اولمشدر دينيله بيلير . مع مافيه بنم فكرمجه اساساً اختلال كيپر ، روسونك بو يولده كي نشریات و تلقيناتى اولمسه صرف كندى اثر اجتهادى اوله رق ينه اق مسلكى تعقيب ايده جكدى (۲) . خلاصه روسو ، سياسياتده طرفدار مطلقيت و استبداد در ، و افكار احرارانه

(۱) [ژاقوينيزم] تعبيرى ، معلوم اولدينى اوزره ، فرانسه اختلال كيبرى انسانيته تشكلى ايتش اولان مشهور [ژاقوين] لر جمعيتى افرادنيك مسلكنى توصيفاً استعمال ايدلمكده در . [ژاقوين] لر پدايه ، مشروطيت و حربنيك مفراط طرفدارى ايكن بالآخره فرانسه احوال عموميه سنك صوك درجه لده قاربشسي اوزرينه مملكتده حكومت عوامه ، ودها طوغريسي عوام اينجده اكثرثى حائز فرقه يه مستند غايت شديد بر استبداد اداره وجوده كتير مشلدر ، كه اختلال كيپرنيك اك خونين واقيعى ، اك مدھش مظالمى احتوا ايدن (دور دهشت) ، او اداره نك محصول و نتيجه سي اولمشدر . بوندن طولاييدر ، كه [ژاقوينيزم] تعبيرى بالآخره توسيعاً ، حاكيت عوام اصولنك تطبيقه شدت و افراط ايله طرفدار اولانلرك و بو حكومت عوامك لى الحاحه بر حكمدار مطلق الاداره مرتبه سنده اجراى استبداده صلاحيتى بولنديقى ادعا ايدنلرك مسلكنى تعريفده علم اولمشدر . شدتلى ، مستبد و باخصوص اهليت و ليافتدن عارى بر حكومت عوام اصولى ايسه ، هله اختلال كيپرنيك (دور دهشتنده) كي شكلى آليرسه ، حائز اكثرثيت اولديغندن طولايى مقام اقتداره وضع يد ايدن فرقه افراد و منسوپننك كيف مايشا زور بالغندن ، (يعنى بر نوع يگچيريلكسندن) بشقه بر شى اولديغندن [ژاقوينيزم] تعبيرنيك تركيبيه ترجمه سنده على طريق القياس (يگچيريلك) كلمه سنك استعمالى پك موافق اولور ظننده يز . باخصوص بو ترجمه نك لفظاً دكل حكماً اولدينى دوشونلورسه اصابتى ارباب تدقيق نژدنده ده زباده تظاھر ايدر .

(۲) اختلال و انقلاب زمانلرنده قوتلى بر حكومتك موجودى و اويله بر حكومتك اعتدال و اصابت دائره سنده ابراز شدت ايلسى لزومى اك سوز گوتورم حقايقدر . اختلالى كيپر زماننده ، موقع اقتداره پكن ارباب حكومتك ، وقت وقت ابراز شدت ايتش اولمزينه دكل فقط اوشدن صرمه سنده و مصيب اوله رق گوسترمه ماش اوله . لمزينه اعتراض ايدملك اينجاب ايلر . نتيگيم بزده ده شو كيپرديكمن دور انقلابه حكومته نك اك بيوك قباحتي بعض حريتلرى قصر و تحديد ايتسندن زباده آنلرى نه صورته تحديد ايده جكنى بيله مامسنده در .

صاحبی اولان هر شخص ایچون ، مشارالیهک بوقسم اجتہادی کمال نفرقله
تلقی ایتیمک قابل دکلدر . حتی روصو ، وضع ایتدیکی بوقسم دستور سقیم
و منفورک حکمنی [لهستان حکومتی] و [مقاوله اجتماعی] عنوانی اثرلرنده
تحقیقه چالیشمش اولمقله برابر اجتہاد واقعتک اساسندن متولد نفرت باقیدر .
روصو ، (علم تربیه اطفال) نقطه نظرندن تدقیق ایدیلنجه برجهت یک
زیاده وله درس عقول اولور ، که اوده مشارالیه برچوق استهزاه ، عدم تنزلله
هدف اولمقله برابر ، ینه تأسیس ایتدیکی قواعدک متعاضد تطبیق و تعقیب ایدلمش
اولمسیدر . علم تربیه اربابنک کافه سی ، کندیسنک بومجتمده کی افکارینی
شدتله تنقید ایتدکلری حالده آثار و قواعد موضوعه سندن غایت واسع
مقیاسده مأخوذات و تلقیاتده بولنمقدن چکنا مشلدر . حتی (مارسل پرده و) انک
بیله ، ده دون نشر ایتدیکی « والدہ فرانسوازه مکتوبلر » (۱) عنوانی ،
اق مفید و درین بر ذکا و عرفانک محصولی اولان اثر مهمنده ، روصونک
تمامیله تحت الهام و نفوذنده قالدینی کورلمکده در . روصو بزه ، بعض خولیا -
پرورانه افکار ایله طفلانه ترتیب ایدلمش برطاقم وقایع آرمسنده ، چوجقلمه
شخصیتدن عاری مخلوقات کبی معامله ایدلمه سنی ؛ آنلری کندی حس -
طبیعیلرینک سوبقه کندیلرینه تعلم و تدریس ایلمکده سربست بر اقدق
یا لکیز اوکر نیک ایتدکلری شیلرده کندیلرینه معاونتده بولنمقله و کندیلرینی
آرقه مزدن سوروکلمکدن ایسه بالعکس طوطدقلری یولده کمال دقت و اعتنا
ایله تعقیب ایلمکله اکتفا ایتمازی ؛ چوجقلمه کتسایدن زیاده طوغریدن
طوغری به اشیا ، و اشیایه دأر محاورات ایله تعلیم و تدریس ایله مزی ؛
چوجقلمه افکارینی صرف معلومات نظریه ایله اشباع ایلمک اولانک مزعج
(۱) قادیئلره دأر شوخانه حکایه یازمقله معروف اولان (مارسل پرده و) نک
کینلرده تربیه اطفال حقنده بالادہ کی عنوان ایله نشر ایلدیکی اثر ، فرانسه ده الیوم
یک زیاده مقبوله یکمکده در . بو آردن بر صرہ سی کلدیکی وقت مجموعه ده بحث ایلمک
مقرر در .

و كلال آور و ثانياً الك مضر و تهلكلى برشى اولدينى ايجون كتاب ايله تربيه و تعليم اصولندن قطعياً بجانب ايله مزى اوكرتمشدر. روسونك تربيه اطفال حقندمه كى افكار و نظرياتنك كافهسى صونك درجه لرده موافق عقل سليم و مقارن صوابدر. واقعا مشارالیهك بو تعليمات و تلقيناتك بعض نقطه لرى افكار خوليا پرورانمسنك نفوذ و تاثيريله خللدار اولماش دكلدر. فقط هيئت عموميه سى هر حالده من كل الوجوه مصيب و معقولدر.

بن بوبله روسونك سلامت عقل و اصابت محاكمه سندن بحث ايتدكجه سوزلرمك ايكي قسم ارباب مطالعه مه موجب خنده اوله جغنى بيليرم. برنجى قسمى. روسونك آثارىنى هيچ اوقومامش اولانلر. ايكنجى قسمى ايسه مشارالیهك تالیفاتى طرفكيرانه و بر مقصد مخصوص ايله مطالعه ايتمش اولانلر تشكيل ايدر، كه بوايى قسم، اصحاب مطالعه نك همان جمله سى ديمكدر. مع مافيه بوگا رغماً بن ينه روسونك سلامت عقلندن، نفوذ نظرندن، محاكمه سنده كى صلابت و اصابتدن بحث ايتكدن هيچ بر وقت اوصافيه جغم.

روسو، اخلاق تعليمى نقطه نظرندن پيش تدقيقه آنجه، جنايتلرينه (۱)، رغماً و حتى اولجه بونى اثبات ايتديكم اوزره بالخاصه بو جنايتلرندن طولانى و آنلردن متولد عذاب وجدانى سنى بحقوق تقدير ايتلى اعتباريله، امثالسز بر حكيمدر. مثلاً صلاح نفسه دار نصايحى و ارشادات دينيه نى شامل مکتوبلرى، «Lettres de direction» (فى الحقيقه روسو اكابر رجال و نسواندن بر خيلى كيسه مه واعظلق «Directeur de conscience» وظيفه سنى ايفا ايتمشدر) الك بيوك. الك مؤثر و درين كليسا واعظلرينك لسانندن صادر اولمغه لايق بر اهميتى حازدر. رومان نقطه نظرندن عادتاً صاچه

(۱) (نمیل فاكه) نك، روسونك جنايتلرى ديه توصيف و تكرار ايلديكى افعال، مشارالیهك مشهور (اعترافنامه) سنده بالذات نقل و حكايه ايتديكى اوزره، اوان شبانبده ارتكاب ايتديكى بعض سرقتلرايله بر زمان خدمتجيسى و بعده زوجه سى اولان، قاربندن پيدا ايتديكى چوجقلرنى ترك ايتلى گي اعمال مرودده سيدر.

بر اثر عدایدیسی لازم گلان (نوئل نه لوئیز) حکایه سنی ایسه (ژولی) نک
 و (وولمار) نک موعظه لری ایچسون او قوملیدر، چونکه بوموعظه لر،
 آنف الذکر (وصایای دیندارانه) مکتوبلری نی اکمال و اتمام ایتمکده درلر.
 کَرَک بومکتوبلردم کَرَک (نوئل نه لوئیز) روماننده سساده، صاف،
 صحیح حیاتک فواید و محسناتک مدح و ستایشنه تصادف اولمخده در. او ایکی
 آردده بتون عالمه فضائلک، شهرلرک مدیتندن تباعد ایدک و حیات طبیعی
 ایله یشایک، جمله سنک ناطق اولدینی قاعدهیه ارجاع ایدلیدی کوریلور.
 چوجقملرک والدملری طرفندن ارضاعی، چوجقملک تربیه ابتداییه سنک والدملری
 طرفندن ویرلمسی، چوجقملرک تربیه نالیه سنده پدر و والدنه اشتراکی، زوج
 ایله زوجه آرمسنده متقابل و تام برامیت و اعتمادک جاری اولمسی، منور صورتده
 و حتی بعضاً اغماض ایلکده واقف بر فقرا پرورلک، اداره یتیمده فوق العاده
 دقت و تیقظ، کبار عالملری اکلنجه لرندن صوگ درجه ده نفرت و تباعد و بوکا
 مقابل مهمانپرورلکدن، مسافر آغز لامقندن ذوق آلمق کبی نظریات دخی هپ
 یوایکی اثرک جمله مندرجاستنددر.

آنحقی صلابت اخلاقه مالک ملل و اقوامه خاص اولان بوفضائل و مزایا،
 او قدر شوق و خواهش ایله توصیف و توصیه ایدلمکده، و بونلرک تطبیق و تعقیبنندن
 حاصل اوله جق محسنات و فواید اومرتبه قدرت و نفوذ ایله، اودرجه لردم هنر
 و مهارت ایله ارانه و اثبات اولمخده در، که بونلری اوقویوبده اوفضائل اکتساب
 آرزو و هوسنه قابلماق قابل دگدر. ایشته بونقطه نظرندن (ارشادات مکتوبلری)
 ایله (نوئل نه لوئیز) رومانی یازان صاحب قلم، عالم بشریته بحقر خدمات
 جزیه ایفا ایش بر مرد کامل صایله بیلیر.

هله روصونک نصل بر محیط و جمعیه خطاب ایدلیدی و اومحیط و جمعیه
 بر آزده استهزا و معذبلک ایله ممزوج اوله رق نه صورتله عتاب ایتدیکی
 دوشونیه جک اولورسه او وقت کنیدیسنک، زماننده برنوع (ولی) لک وظیفه سی

ايضا ايدىكنه حكم ايديله بيلور . روسو بو وظيفه سنى عالمك هدف استهزاسى اولمقدن قورقيه رقى بحق جسارتله ايفا ايلشد . باخصوص كه آنك زمانده ير آدمه اكلخك ، سوزلرني استخفاف ايلبرك كنديسى كولنج ايتك الك مرعى ومقبول معرفتدن معدود ايدى .

علوم دينيه مجتبه كلنجه ، روسو ني بو خصوصده شاين توصيه بوله مام . كنديسنك قاتوليكك عليهنده كي بغض وعداوتى ، هر نه ادعا ايديليرسه ايدلسون ، (وولتر)ك عداوتنه مماثلدر و بو عداوت ، حاصل ايتدىكي نتايج اعتباريله بجه هيچ بروقت مصيب عد ايديله مز .

روسونك احداث ايتك ايسنديكى (دين طبيعى) يه كلنجه بو آنحق منطقسزلى ، قاريشقلى ، معناسزلى ايله جالب نظر دقتدر . فقط اوزمانلر كرك (وولتر) ، كرك (ديدرو) ، كرك (هولوتسوس) و كرك (دولباخ) طرفلرندن مسلك انخاذايديلن عادى ، جديتدن عارى مادبپرستلك ، دينسزلك ، قارشوسنده ، بو آدمرك جملهنسندن استكرام ايدن روسو هيچ اولماز سر و حانيتك موجوديته قائل اولمش ، تكميل قناعت قليبيله فلسفه فكر بيه اعتقاد ايتمش ، جناب حقه ايمان ايتمش ، روحك ابديتنى قبول ايتمش . بعدالموت انسانلرك اعماله كوره دوچار عقوبت و يا مظهر مكافات اوله جفته ، وظيفه شناسلغك ، فضيلتپرورلكك الك بيوك مكافاتي ، احبابنده حاصل ايلدكلرى حظ درونى تشكيل ايتمكله برابر ، آخرتده آريجه جالب اجر و ثواب اوله جفته ، خلاصه انسانلرى اكدار و آلامدن تسليه ، محاسن و فضائله تشويق ، مساوى و قبايحدن تبعيد و تحذيره خادم بالجه افكارك لزوم و فائده سنه اينانمشدر . واقعا آتارنده بتون بوتلقينات و مطالعات بر آز قاريشيق ، مغلق و رابطه سز صورتده افاده ايدلمشدر . و اساساً بويله اولديغنى بالذات ژان ژاق روسوده ، جالب استحسان بر حق شناسلى ايله اعتراف ايلكده در ، و فقط بو مطالعات و وصايا

اودرجه صاف و صمیمی، اومرتبه لوده حرارت آلود برقلبك محصوليدر، كه قائلك بك جدی بر محب فضیلت و انسانیت اولدیفنی یكنظرده آكلاشلمقدمه در .
 روصونك ، ادیبلكنه ، منشیلكنه ، هنرورلكنه كلنجه بو خصوصده كندیسنی مدافعه بی تماماً زائد بولورم. ذاتاً روصونك بتون دشمنلری كندیسنی الك زیاده، افكارینی قللك قوه ساحرانوسی ایله نشر و تعمیه موقق اولقله اتهام ایلكده درلر . فقط شو نقطه یه اصحاب مطالعه لك نظر دقتی جلب ایدرم ، كه روصونك قوه قلبه سنك الك بیوك سری، كندی كندی یه یتشمش اولان اصحاب تحریرك اكثر یسنه خاص اولان بعض مطنطن و مزین عبارلمی جمله لردن صرف نظر ایدلك شرطیله، طبیعیلك و ساده لكدن عبارتدر . روصونك اسلوبی ، (مقاوله اجتماعیه) و (طاغ مكتوبلری) ندن بشقه آتارنده، متفكرینه مخصوص اولان اسلوب حكیمانه یه بگزم مز. بواسلوب بالخاصه حسیدر ، حساسیتی دایما حال فعالیتده اولان، دایما برحسك تحت تأثیرنده بولنان بر آدمك اسلوبیدر . بونك منشائی ایسه عادتاً طبیعتك نشیدم لرنده، عصاره نباتیه ك آغاجلرم یورومه سنده در . بواسلوب ذهنك محصول تفكری دكل ، منشیسك حالت روحانیه سنه كوره ، نوبهارك ترجمان طراوت و نشاطی و یا موسم خریفك لسان حزن مألیدر . خلاصه بواسلوب ، (لافونتن) كبی روصونك هیچ سومدیكی و یا خود (فنه لون) كبی بك سودیكی برشاعرك اسلوبیدر .

ایشته روصو بواسلوبیله دركه اون سكرنچی عصرك جوراق و یابس زمین ادبیاتنده، یارم عصردن بری كسیلش اولان و كندیسندن بری یوزاللی سنه در — بعضاً لزومندن فضله طاشغلق ایدرك — آقان بر منبع زلاله امكان جریان ویرمشددر .

روصونك آثار و مسلكنه برنظر عمومی عطف ایستدیکم زمان بویوك حكیمك نه نقطه ده بر « عنعنه پرور = Traditionnaliste » اولدیفنی لایققله تعیین ایدمبورم. حقیقت حالد ایسه روصو بعض جهت لرده برانقلابچی اولقله برابر

اساساً غایت قوتلی برعننه پرورد. چونکه کنديسنك طبيعته رجوع فكري، تا اصلنه قدر يو كسلن بر محافظه كارلقدن، مفرط درجده برعننه پرورلكدن بشقه برشي دكلدر. ديگر طرفدن سادكي* اخلاق وعاداته عودت توصيه سي ده اخلاقك مدنيت ايله، ترقی ايله بوزولمسنه قائل اوله سندن ايلري كلكده در. تربيه اطفال خصوصنده كي مسلكنه گلنجه، اساسي (مونه ين) لك آثايله (تله ماق) لك مندرجاتي تشكيل ايدن بو مسلك، تعليم و تربيه خصوصنده طبيعته، اطفالك ابويني طرفدن يتشديرلمسي اصولنه رجوعي التزام ايلكدن عبارتدر. يالگيز روسو، پدر اخلاقسز اولديني تقدیرده آنك يرينه بر (لالا) استخدامنه جواز گوسترر. بومسلكده روسو كتاب ايله تعليم و تدریسدن صولك درجه لرده بجانب و توقیي توصیه ايدر. آنك فكرنجه اسكي شواله لر زمانده اولديني كبي چو چق، دها اون ياشنده ايكن، پدرينك كنديسي بر آتة يينديروب طبيعتله حال تماسده بولنديرمسي لازمدر. يعنى دائماً ماضی به، ماضينك عاداتنه رجوعي توصیه ايدر.

اخلاق خصوصنده روسو، اون بشنجي و اون آلتنجي عصرلرده مرعي اولان عالمه عادات و اخلاقك تجديداً تطبيقه طرفداردر. بوندنه روسونك (آتي فهمييست) اولديغه استدلال ايديلير. چونكه او عاداتك يكي دن تطبيقي ديمك زوجه نك زوجه قارشى تماماً مطاوعت و انقياديخي، عادتا تبديلي ايسته مك ديمكدر.

مسلك سياسي سینه گلنجه اوده، حكومتك هرايشه مداخله سني «Etatisme» مروج اولديغه و حكومتك حاكيت مطلقه و مستبدیه صاحب بولنسنی تنسیب ايلديكنه كوره، تاماميله فرانسه عنعنايه موافقدركه، بنجده اجتهاداتك لك زياده منفور اولان جهتي ده بودر. يالگيز روسونك استبداد پرورلكي ايله فرانسه نك شكل قديم استبدادی آرمسندنه شو فرق واردر، كه روسو،

(جنوه) لی یعنی حاکمیت عوامک جاری بولندیفی بر مملکت منسوب اولمستندن طولای استبدادک ، حاکمیت مطلقه نك ، حکومتک هرایشه مداخله سی حق و صلاحیتک ، حکمداردن عوامه نقل و حصرینه طرفدار بولمخده در . بنم فکرجه استبدادک بوشکلی ده دیگر استبدادک فوقنده برشی دگلدر ، فقط هر حاله بوده عنعنه پرورلکه ، قطعی و قوتلی بر عنعنه پرورلکه دلالت ایدر .

حق روصو ایله اوقدر استیزایی موجب اولان « انسانلر اساساً حسن خلق صاحبی اوله رق طوغارلر » فکری بیله بر عنعنه پرورلک محسولیدر . چونکه (بوسونه) ، خرسیتیانلغک اڭ قدیم اعتقادات و عنعناتنه اقتفاء شو سوزلری سوئلشدی :

« جناب حق ، انسانک وجودینی و قلبنی خلق ایلدیگی وقت ، اورایه ایلك اوکجه سحیه الهیه سنک وصف ممیزی اولان اییلگی القا ایلشدرکه بو ، یدرحمت و عنایتک بنی بشر اوزرنده اڭ بیوک نشانه سیدر » — بوسوزلر ایله روصونک بالادمکی فکری آره سنده کی مشابعت ایسه ایضاح احتیاجندن وارستدر .

روصونک اقتدار منشیانه سی ده برنوع ارتجاعه ، عنعناته رجوعه دلالت ایدر . فی الحقیقه روصوزماننده ، متعدد جمله لردن متشکل ، آهنگدار و لطیف عبارتلرله تحریر اصولی ترک ایدیله لی سکسان طقسان سنه قدر اولمش ایدی . روصو ایسه بواسطوبی احیا ایدمک بتون آثار قلمیه سنده استعمال ایلشدر . هله طبیعتدن اخذ الهام حسی برعصردن بری بسبتون منسی اولمش ایدی . حال بوکه (۱۵۵۰) سنه سندن (۱۶۶۰) تاریخنه قدر بو حس فرانسز ادبیاتک ، بالخاصه فرانسز شعرینک روحی ، اساسی حکمنده ایدی . ایشته روصو بو حسی یگیدن بولوب میدانه چیقارمش ، اونک دها قوتلی دها موثر صورتده تحت نفوذنده اوله رق اداره لسان ایلشدر .

روسونك انقلابچيلىقنه كلنجه ، او حكيم تجدد پرورك بومسلكدده پايدىنى
شى ، بر جوغى حائز محسنات و يالگيز بر قاچى ضررلى اولان بالجله عنعناتى جمع
وربط ايتمكدن عبارت اولمشدر . معلوم اولدىنى اوزره مشهور مادام (دوستائلك)
بر جوق خصوصاتده كى مطالعات و محاكاتى تماميله مصيددر . مشارالها روسو
ايچون « يكدن هيچ بر شى ايجاد ايتمدي ، فقط هر شينه يگى بر قوت و جلادت
ويردى ، دير ايدى ، كه : روسو حقنده ويريله جك الك طوغرى حكملردن برى ده
بودر . فى الحقيقه روسو اسكيدن برى يرلشمش اولان عنعناتدن كندينه مخصوص
حرارت ايله ، اقتدار ساحرانه ايله بحث ايتدى ، اق عنعناته صانكه برنجى
دفعه طويلان بر طاقم حسيات جديده ماهيتنى ويرمكه موفق اولمشدر ، كه بوده
كنديسنك بر مجدد اولدىنى ذهائى توليد ايلمشدر .

بزله ، روسونك بوكونكى اخلاقنه كلنجه ، اق اديب حكيمك آثارىنى
اعتدال دم ايله مطالعه و محاكمه ايدم بيليرز و بزله ايچون پايله جق شى ، مشارالهاك
اخلاقه دار ، تربيه اطفاله دار ، حتى بر آزارتجا عپرورانه ده اولسه ينه بك چوق
مزياتى حائز اولان سوسبولوژى به دار درسلرئى طوبلامق ، اونلرى ييش
تدقيق و استفاده دن كچيرمك و فقط سياسياتده توصيه ايلديكى مسلك مستبدانه يى
كمال شدتله رد ايتك ، يا خود اق مسلكى ينه كنديسنك محصول فكرى اولان
قواعد معتدله ايله تصحيح ايتك و بالخاصه فرانسه ملتتك دگسه بيله ، الى نهايه
بتون عالمك تقدير و ستايشنه مظهر اوله جق اولان فرانسز عرقك الك بيوك
و نامدار اوچ درت اعلاظم فاخره سندن برى بولنان بو اديب حكيمك ،
بو استاد مهجز بيانك نام بلندينى دائما توقير و تعجيل ايله ياد و تذكر ايلكدر .

نه ميل فاكه

فرانسه آفده ميسى اعضاسندن

